
RM 13:1-7 : 'N EEUOUE MISTASTING

E239

LAAS HET ONS na die kerkgeskiedenis gekyk. Nou kyk ons na 4 beginsels uit Rm 13 voordat ons 'n paar konkluderende opmerkings maak.

1. Alle regerende gesag word deur die soewereine God daargestel (Rm 13:1).

God is die oorsprong van alle menslike gesag. Dit geld uiteraard ook vir staatsgesag.

Hierdie is 'n hoogs betekenisvolle stelling van God se Woord, veral as mens in ag neem vir wie dit geskryf is. Die Romeinse Christene was onder die hiel van 'n goddelose en heidense regering - wat deur gewelddadige verowering en onderwerping aan bewind gekom en gebly het, en diktatoriaal sy onderdane op hulle plek gehou het. Hulle was korrupt, en het almal vervolgd wat van hulle verskil het - in die besonder die gemeente van Christus.

Die vraag is dus nie of die regering onder wie ons ons bevind *de jure*, oftewel wettig is nie. Die Bybel praat van alle *de facto* regerings, diegene wat op 'n gegewe moment aan die stuur van sake is, ongeag hoe hulle aan bewind gekom het.

Beteken dit dat Christene 'n klomp ruggraatlose papperds moet wees wat maar passief alles aanvaar wat oor hulle kom. Inteendeel! Dit gaan hier daaroor dat Christene weet dat die eintlike koninkryk waaraan hulle behoort nie van hierdie wêreld is nie, en dat die uitlewing van hulle roeping hier op aarde grootliks onafhanklik is van wie op 'n gegewe moment op die wêreldse troon sit. Die Here gebruik wie Hy wil om die gevalle mensheid in bedwang te hou en te stuur soos Hy wil. En Sy gemeente gaan onverstoord voort met hulle dien van die Here en die

uitdra van die evangelie.

Hieruit moet ons nie aflei dat Christene hoegenaamd nie by politiek betrokke behoort te raak nie. Nee, die Here het orals getuies en instrumente nodig, en Hy lei gewis van Sy kinders om ook daar hulle lig te laat skyn. Wat wel waar is, is dat 'n Christen tweemaal sal dink voordat hy hom in die politiek begewe. Dit is per slot van rekening 'n uiters gevaarlike omgewing vir die gelowige, en 'n lewe van dissipelskap kan daar baie, baie moeilik en ingewikkeld wees.

Dit is baie betekenisvol dat die vroeë Baptiste, wat baie swaar gekry het onder die hiel van die owerhede, rondit bely dat dit in orde is vir 'n Christen om 'n "magistraat" te wees - 'n term wat alle politieke ampte dek (1689 Baptistebelydenis, h.24, par. 2).

2. Die taak van 'n regering is om behoorlike orde te handhaaf daar waar hy verantwoordelik is (Rm 13:3, 4, 6).

Elke ingestelde outoriteit het uiteraard sy eie gesagsfeer. Daar is hy verantwoordelik, nie wyer nie. Gesag en toerekeningsvatbaarheid loop altyd hand aan hand, en noodwendig kan niemand aanspreeklik gehou word vir dit wat buite sy gesagsgrense gebeur nie. Dit geld orals, of dit nou die werksplek is, of die gesin, of die gemeente, of die samelewingsowerhede. 'n Eenvoudige voorbeeld sal dit duidelik maak. 'n Man is hoof van sy gesin, en as sodanig verantwoordelik vir wat sy gesinslede doen (tensy hy kan aantoon dat dit sondwer sy wete gedoen is). Maar hy is nie verantwoordelik vir wat sy buurman se kinders aanvang nie.

Die staatsowerhede - wat in ons teks ter sprake is - moet sosiale en burgerlike geregtigheid, vrede en orde handhaaf. Hierdie taak het twee kante. Positief moet hulle dit wat sosiaal en burgerlik goed en reg is, bevorder en verdedig. Negatief moet hulle ongeregtheid, misdaad en geweld bekamp.

In Rm 13 is daar 'n sterker beklemtoning van die negatiewe. Terwyl 'n regering vryheid en

lewensruimte vir sy burgers moet verseker, doen hy dit grootliks deur die kragte van selfvernietiging en wanorde in 'n gevalle wêreld te bedwing - dinge soos misdaad, anargie en rebellie. Dit is dus in Sy algemene genade dat God regerings instel.

Soos wat regerings hulle opdrag uitvoer, skep hulle 'n konteks waarbinne die raadsplan van God sy loop kan hê - 'n kanaal daar waarin die koms van die koninkryk kan vloei en bly vloei (1Tm 2:1-2).

Uiteraard het 'n regering baie geld nodig om sy taak te verrig. En aangesien die owerhede in God se diens staan, beveel Hy ons om ons belastings getrou te betaal - nie net inkomstebelasting nie, maar ook alle ander vorms daarvan, soos B.T.W., lisensies, tolgelde, eiendomsbelasting, ens.

Dit word spesifiek deur ons teks (6, 7), asook ander gedeeltes in die Nuwe Testament beklemtoon (Mt 22:15-22; Mk 12:13-17; Lk 20:19-26).

3. Die mag van die swaard word aan regerings verleen om hulle in staat te stel om goeie orde te handhaaf (Rm 13:4)

Die Skrif is duidelik dat die staat 'n Godgegewe reg het om dwang te gebruik. Die Here weet dat hy sy taak in 'n sondegevalle wêreld moet volbring.

Die voorwaarde vir goeie orde in 'n samelewing is onderlinge respek en konsiderasie, maar die gevalle mens is ongeneeslik selfsugtig. Helaas, wat baie mense betref, is méér dus nodig as opvoeding en suggestie. 'n Ferm en sterk hand van afdwinging is noodsaaklik.

Wanneer nodig kan die staat se mag van dwang uiterste vorms aanneem. Die "swaard" in v.4 is meer as 'n simbool van gesag; dit dui op die mag van lewe en dood. Die algemene manier destyds om die doodstraf te voltrek, was onthoofding met 'n swaard (nogal ironies dat die skrywer hiervan só gesterf het).

4. Dit is God se opdrag dat alle mense

hulle moet onderwerp aan die owerhede wat oor hulle gestel is (Rm 13: 1, 5b).

Die woord "onderwerp" (1) impliseer dat die verantwoordelikheid vir 'n ordelike samelewing in die eerste instansie by elke individuele burger lê - en wel daarin dat hy "homself onder die owerheid plaas" (die letterlike betekenis van die woord). Christene neem hierdie roeping uiteraard ernstig op.

As 'n Christen homself, sover dit enigins moontlik is, aan selfs 'n heidense owerheid onderwerp, impliseer dit ten minste 2 dinge:

Eerstens sê dit dat hy 'n respek het vir God se instelling. As sodanig bring hy hulde aan die groot en soewereine Wetgewer.

Tweedens lewer dit 'n getuigenis teenoor die wettelose en gevalle wêreld.

Dit beteken nie dat 'n Christen se gehoorsaamheid aan die owerheid ongekwalifiseerd is nie. Soos alle menslike gesag, is ook hierdie gesag relatief. Daar is bepaalde grense wat regerings nie mag oorsteek nie. Wanneer is burgerlike ongehoorsaamheid geregverdig? *As die regering iets beveel wat God in Sy Woord verbied; en as hy iets verbied wat God in Sy Woord gebied.* (Hd 4:19; 5:29, 40-42).

Die Bybelse aksent is egter op onderwerping, eerder as op die reg tot ongehoorsaamheid.

Les bes moet ons gesindheid teenoor die owerhede nie net passief wees nie, maar ook aktief: ons word beveel om vir hulle te bid (1Tm 2:1-2).

'n Aantal konkluderende opmerkings

1. Sowel kerk as staat is instellings van God.

2. Kerk en staat word egter geroep om in verskillende sferes in God se diens te wees.

Die kerk werk in die area van God se besondere genade: aanbidding, evangelieverkondiging, pastorale sorg, ensomeer.

Die staat werk in die area van God se algemene genade. Dit moet sover moontlik menslike

verdorwenheid weerhou om tot totale ontbinding te ontaard. En dit moet goeie orde in die samelewing handhaaf, sodat dit leefbaar bly in 'n gevalle wêreld.

3. Beide instellings het van God 'n swaard ontvang om sy taak te verrig.

Die staat het 'n swaard van staal; die kerk die swaard van die Gees. En nooit, maar nooit, mag hierdie twee swaarde omgeruil word nie.

Die gevalle mens verstaan bloedweinig - eintlik niks - van die swaard van die Gees (1Kor 2:6-16).

En elke keer as die kerk die swaard van staal opneem, is dit grootliks tot oneer van God. In elk geval kan geen uiterlike dwang 'n ware Christen voortbring nie. Die swaard van staal kan oor 'n mens se liggaam heers, nooit oor sy gees nie.

Aanbidding, om vir God aanneemlik te wees, moet uit die mens se hart kom. Gedwonge verering sal Hom tot in ewigheid nie behaag nie. Meer nog, die kerk verloor sy essensie - hy raak tewens antagonisties daarteen - as sy voorskrifte tot wette verhef word vir hulle wat net gebore en nie ook wedergebore is nie.

Slegs die Gees van God kan die mens se hart verander en beheer - en Hy doen dit deur die Woord van God. En die staat moet dit respekteer. Daarom mag die regering mense se gewetens en godsdiens nooit met die swaard probeer beheer nie - ongeag hoe verwronge en vals dit ook al mag wees. Hy moet bloot die ruimte daarvoor daarstel.

4. Die ware kerk het geen behoefte aan 'n vennootskap met die staat nie; hy vermy dit trouens ten alle koste.

Die skeiding tussen kerk en staat is 'n nie-onderhandelbare beginsel.

Sekerlik sal die kerk nooit vervolging soek nie, maar eerder as om kompromie aan te gaan wat bogemelde betref, sal hy eerder vervolging verduur. En betekenisvol is dit dat vervolging, pynlik soos dit mag wees, feitlik sonder uitsondering die kerk soos 'n wingerdstok onder 'n snoeiskêr laat gedy.

Dit beteken dat die staat se vyandskap die

gemeente van Christus nooit in die diepste sin van die woord kan bedreig nie. Dit kan bloot die konteks verander waarin hy sy roeping moet vervul.

5. Tog leer die Skrif nie dat die staat en die kerk niks met mekaar te doen het nie.

Die kerk skep nie kultuur nie, maar dit beïnvloed kultuur - en politiek is 'n belangrike deel van 'n samelewing se kultuur (ruim beskou) of etos.

Waar die evangelie ook al verkondig word, daar raak die samelewing gemeng, bestaande uit diegene in Christus en diegene steeds in Adam. Daarom kan daar nie iets soos 'n Christelike kultuur wees nie (as kultuur dan die erfenis en karakter van 'n samelewing in sy geheel is). Daar kan slegs 'n kultuur wees waar die evangelie se invloed tot 'n meerdere of mindere mate waargeneem kan word.

Nooit plaas die Nuwe Testament 'n sogenaamde Christelike kultuur teenoor 'n heidense kultuur nie. Dit leer dat die kerk en sy evangelie 'n suurdeeg is in enige kultuur en dit bloot beïnvloed. Die Christen en evangelie sing dus bloot saam met al die ander stemme in die kultuurkoor.

Hieruit volg dat die kerk die evangelie positief moet verkondig, en uiters versigtig moet wees om as kerk enige politieke verklarings te maak. Waarskynlik is dit die heel beste as hy hom geheel-en-al daarvan weerhou. Nee, die kerk se spreke word gehoor in die stemme van sy lidmate in hulle hoedanigheid as burgers met godvrugtige waardes en oortuigings.

Nico van der Walt

* Nico v/d Walt onderskryf die historiese, internasionale en reformatoriese 1689 Baptistebelydenis, asook die Belydenis van Sola 5, 'n assosiasie van Godgesentreerde evangeliese gelowiges in Suider-Afrika.

* Subskripsies, adresveranderings, kansellasies en korrespondensie: Postnet Suite No.148, Privaatsak X1, Northcliff, 2115. E: nico.vanderwalt@reformed.org.za; Tel. 011 476 2907; 082 848 9396.

* Blogs: www.e-preke.blogspot.com (met skakels na nóg 4 blogs)

* Weekliks word 'n preek soos hierdie wêreldwyd en gratis per e-pos gestuur aan mense wat dit persoonlik aangevra het.

* Geen kopiereg. Dupliseer gerus. Of stuur elektronies verder.

* Preekopnames: E: info@nunide.org.za; T: 012-808 3906